

Η «διαθήκη» τού παπά

✖ «Η διαθήκη του Μεσλιέρ έπρεπε να βρίσκεται στην τσέπη κάθε έντιμου ανθρώπου· ένας έντιμος παπάς, γεμάτος ειλικρίνεια, που ζητάει συγγνώμη από τον Θεό επειδή είχε αυταπατηθεί, πρέπει να φωτίσει εκείνους που αυταπατώνται».

Βολταίρος

«Ο κόσμος θα φτιάξει, όταν κρεμαστεί ο τελευταίος βασιλιάς με τα άντερα του τελευταίου παπά». Αυτή η φράση, ειπώθηκε σαν σύνθημα κατά την περίοδο της Γαλλικής Επανάστασης και λέγεται πως ανήκει στον καθολικό ιερέα Μεσλιέρ ...

Ο Ζαν Μεσλιέρ (Jean Meslier) ήταν Γάλλος καθολικός ιερέας, που γεννήθηκε σε ένα χωριό των Αρδενών το 1664 και πέθανε το 1729. Ήταν γιος ενός υφαντουργού, διατέλεσε κληρικός επί 40 χρόνια, σε όλη δε την διάρκεια της ιερατικής ζωής του, αγαθοεργούσε βοηθώντας τους φτωχούς, ενώ ο ίδιος διαβίωσε μια στερημένη και λιτή ζωή.

Ο ιερέας Μεσλιέρ, λίγο πριν τον θάνατό του, άφησε μια δαιδαλώδη διαθήκη, η οποία είχε σαν αποδέκτη τους χριστιανούς ενορίτες του. Η διαθήκη αυτή καταφερόταν σκληρά ενάντια στο εκκλησιαστικό ιερατείο και το μοναρχικό κατεστημένο της περιόδου εκείνης, ενώ εμπεριείχε συνάμα, και μια ολόκληρη θεωρία με την οποία θεμελίωνε μια ολόκληρη υλιστική φιλοσοφία, με οξύτατη κριτική στον μεταφυσική και την θρησκεία.

Έγραψε, ο Μεσλιέρ χαρακτηριστικά μέσα στην διαθήκη του, κατά του Χριστιανισμού:

Με την πρόφαση ότι βοηθούν τους ανθρώπους να πάνε στον Παράδεισο, οι ιερείς και οι επίσκοποι τους αναγκάζουν να περάσουν την επί γης ζωή τους με αξιολύπητο τρόπο...

Η Παλαιά Διαθήκη είναι γεμάτη από ανοησίες, τις οποίες μόνο ένας ηλίθιος θα πίστευε...

Ο Χριστιανισμός είναι ηθικά διεφθαρμένος, εκφυλισμένος και διανοητικά

αστείοις...

Θα τελειώσω ζητώντας από τον Θεό, εάν είναι εξοργισμένος μ' αυτή τη σέκτα, να φροντίσει να μας επαναφέρει στη φυσική θρησκεία, της οποίας ο Χριστιανισμός είναι ορκισμένος εχθρός -σ' αυτή την άγια θρησκεία που ο Θεός έχει τοποθετήσει στην καρδιά κάθε ανθρώπου, η οποία απαιτεί από εμάς να μην κάνουμε στους άλλους τίποτε απ' όσα δεν θα θέλαμε να κάνουμε στον εαυτό μας. Τότε ο κόσμος θα γέμιζε από καλούς πολίτες, δίκαιους πατεράδες, υπάκουα παιδιά και συμπονετικούς φίλους...

Σε σχέση με τις φιλοσοφικές του αντιλήψεις, Ο Μεσλιέρ διατύπωνε τα εξής:

Βάση όλων των φυσικών φαινομένων είναι η αιώνια και ατελείωτη ύλη, που τα άτομά της με την κίνησή τους δημιουργούν πολλούς συνδυασμούς και σχηματίζουν έτσι όλη την πολυμορφία των φυσικών φαινομένων...

Εξηγούσε με φυσικό επιστημονικό τρόπο την ύλη, τον χώρο, τον χρόνο, την κίνηση. Αρνήθηκε ουσιαστικά την ύπαρξη του Θεού, και απέρριπτε κατηγορηματικά, την οποιασδήποτε ύπαρξη θεϊκής ή υπερδύναμης κινητήριας δύναμης...

Όλα όσα βλέπουμε, αισθανόμαστε, και γνωρίζουμε, είναι χωρίς αμφιβολία όλα ύλη ή προέρχονται από αυτή...

Πέραν όμως των φιλοσοφικών απόψεων στην διαθήκη του ο ιερέας, ανέπτυξε και μερικές πολιτικές ιδέες του πάνω σε έναν ουτοπικό κοινωνικό σοσιαλισμό, αντιτασσόταν στον Πάπα, την γαλλική μοναρχία και σε όλη συνάμα την διεφθαρμένη αριστοκρατία.

Αυτός ο «καλός παπάς», όπως τον αποκαλούσε ο Βολταίρος (που εξέδωσε και την πρώτη τυπωμένη έκδοση του έργου του Μεσλιέρ), επηρέασε τον Ντενί Ντιντερό (Denis Diderot) και τον Ζαν λε Ροντ ντ' Αλαμπέρ (Jean-Baptiste le Rond d'Alembert), και άσκησε μετά τον θάνατό του σημαντική επίδραση, στην κατοπινή ανάπτυξη του γαλλικού αθεϊσμού και στην Γαλλική Επανάσταση.

Μιχάλης Μανιάτης